

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

33. Quando communicanti confertur gratia sacramentalis? Et pro praxi huius quæstionis proponuntur diversi casus in textu huius Resolutionis. Et notatur Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

ex Ref. 12. doctrinam §. Non deficiam. à principio vsque ad medium, vers. In quibus casibus. & vide etiã alliam Ref. not. primæ præcitati §. & pro contento in fine huius §. 1. à vers. Item. in vers. not. seq.

quia, vel accedens discussit sufficienter conscientiam suam, vel non discussit: si primum, cum nullum obicem ponat, gratiam recipiet; si secundum, indignè accedit, & per consequens nouum sacrilegium committit. Item, vel accedit, cum attritione, quæ putetur contritio, & sine dubio recipiet; vel cum attritione quæ sit cognita, & putata attritio, & ita indignè accedit, & peccatum committit. Ergo, &c.

2. Sed his non obstantibus ex Caietano, Alense, Bonauentura, contrariam sententiam docent Suarez tom. 3. disp. 63. sect. 2. §. es his infero, & Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 2. num. 14. quia potest quis diligenter discutere conscientiam, & non recordari de peccato aliquo mortali, cum tamen reuera illud habeat, & potest accedere tunc ad communionem sine vilo profuso dolore, merè negatiuè se habens, cum conscientiam peccati mortalis non habeat, is quidem non peccabit sic accedendo, eo quòd arbitrio suo fecerit sufficientem diligentiam à culpa excusantem, non tamen consequitur gratiam, quia habet obicem peccati obliu, & nullum Sacramentum habet vim delendi, remittendique peccata mortalia absque dolore illorum. Hæc omnia Fagundez, qui alias rationes etiam adducit pro hac firmata opinione, vnde quia hic casus frequenter potest accidere, ideo accedentes ad Eucharistiam habeant dolorem generalem suorum peccatorum.

3. Ex his inferitur, quòd quamuis hoc Sacramentum per se primò non sit institutum à Christo ad conferendam primam gratiam, sed ad conferendum augmentum illius; tamen in duobus casibus illam conferre, & peccatum mortale remittere, ac delere potest. Primò cum quis diligenter discussit conscientiam suam, & nullius culpæ conscius fuit, tunc si eum dolore accedat ad communionem, ex attritio per Eucharistiam fiet contritus, & recipiet primam gratiam. Secundus casus est, cum quis memor est peccati mortalis, & de illo habet attritionem, quam putat esse contritionem, si urgeat necessitas communicandi, & Sacerdos non adit; tunc quidem iste virtute sacramenti Eucharistiae accedens ad illud, ex attritio fiet contritus, & primam gratiam acquirat.

RESOL. XXXIII.

Quando nam communicanti conferatur gratia sacramentalis?

Et pro praxi huius questionis proponuntur aduersi casus in textu huius Resolutionis?

Et notatur Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis?

Etiãque aduertitur nullo modo aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures Hostias? Ex part. 3. tit. 6. & Misc. 2. Ref. 96.

§. 1. **R**espondeo cum Syluio in 3. part. quæst. 79. art. 2. Fagundez præcep. 3. lib. 4. c. 1. n. 3. Henriquez lib. 8. c. 43. n. 1. & aliis penes ipsos, hoc Sacramentum gratiam conferre in eo instanti, in quo verum est dicere, nunc facta est sumptio, & immediatè antea non erat; licet hoc instans notum nobis non sit, sed Deo; quòd quidem non est quamdiu hoc Sacramentum est in ore; nam si quis illud sumeret in ore, & postea aliqua de causa non deglutiret, non acciperet gratiam sacramentalem. Sumptio ergo perfecta est, quando deglutitur, & transit per guttur, tunc enim dicitur iam perfecta manducatio, & comestio, licet Becanus de Sacram. cap. 22. quæst. 6. n. 2. teneat gratiam sacramentalem dari cum Hostia sumpta est, etiam si non sit transmissa; alioquin ægroti

qui Hostiam præ infirmitate non possunt transmutare, non acciperent gratiam, quod videtur absurdum. Ita Becanus.

2. Non desinat hic apponere sententiam Nugni in 3. part. quæst. 79. art. 1. sic asserentis; Eucharistia habet totum suum effectum in instanti, quòd tamen instans potest esse à principio sumptionis specierum; ab illo scilicet instanti, in quo primum verum est dicere, nunc sumptum est Sacramentum, & receptum in stomacho, vsque ad instans, in quo verum est dicere, totum Sacramentum, hoc est, species sacramentales sunt conuersæ in substantiam hominis. Itaque si homo accedat cum sufficienti dispositione, statim in illo primo instanti habet effectum; si verò accedat sine illa, & postea habeat dispositionem durantiu specieb, recipiet effectum sacramentalem in primo instanti, in quo habuerit dispositionem. Vnde hæc sententia concedit Sacramentum habere suum effectum in instanti, & eò magis, & extollit excellentiam specierum sacramentalium, quòd scilicet possint causare gratiam toto tempore permanente. Hæc omnia Nugus. Ex lib. 2. inferitur cum Henriquez ubi supra lib. 8. cap. 43. n. 1. & aliis, quòd consequitur effectum gratiæ sacramentalis, qui postquam hoc Sacramentum deglutit, statim illud euomit, & si sumpta pars Hostiæ moriatur homo, non sumpta est pars illius, etiam in tali casu consequitur effectum Sacramentum.

3. Notandum est etiam ex dictis cum Ioan. de la Cruz in dictorio conscientie part. 2. de Eucharistia quæst. 4. dub. 1. conclus. 2. & aliis. Eucharistiam non causare gratiam toto tempore, quo est in stomacho, sicut nec toto tempore manducationis, alius effectus meliorem conditionis communicando te sub multis hostiis, quòd saluum est, & puniuntur ut suspensissimi per Inquisitores, qui sunt multum solliciti communicare sub multis hostiis, ut diutius duret corpus Christi in stomacho; nec est idem de cibo cotinuo, cum iste operetur per conuersionem sui in substantiam aliti, & sic successiue. Ita Ioan. de la Cruz.

4. Et licet secundum Coninch de Sacram. quæst. 79. art. 1. dub. 2. num. 42. conclus. 5. & alios, probabile sit, si dum interim species integre manent in stomacho, melioretur dispositio communicantis etiam gratiam sacramentalem augeri; tamen ipse Coninch adnotat, ex hoc nullo modo, per se loquendo, aliquem recipere maiorem gratiam, quia sumit maiores, aut plures hostias, aut, quia diutius hæret in iis sumendis, aut digerendis etiã per accidens hæc longior mora potest esse occasio, ut quis maiorem gratiam accipiat, quatenus interim plures, ac perfectiores actus charitatis elicit; qua etiam ratione si vnus diutius expectet antequam communit, quàm alius, hæc mora potest ei esse occasio maioris gratiæ percipiendæ, quatenus potest interim melius se disponere plures actus charitatis eliciendo. Quare hæc sententia non debet dare occasionem aliquibus, qui id satis superstitiosè curant, ut inter communicandum plures hostias suscipiant, quo diutius in stomacho hæreant, atque ita maiorem gratiam suscipiant. Ita Coninch. Vide etiam aduersus plures hostias, vel maiores sumentes Fagundez præcep. 3. lib. 4. cap. 1. num. 11. Syluium in 3. part. quæst. 79. art. 1. & alios.

RESOL. XXXIV.

An detur maior gratia sumenti duas species, quam sumenti vnã? Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 97. §. 1. Suppo